

SRPNOVÁ PĚTKA NA VYSÉVÁNÍ

Současné počasí stále dovoluje, abychom ještě zaseti některé druhy zeleniny, která ještě do konce vegetace doroste, a můžeme ji pak hned konzumovat. Nelze však už pěstovat druhy s dlouhým vegetačním obdobím nebo dlouhým klíčením. Ředkvička, řeřicha i salát však stihnou dozrát tak, abychom je mohli okamžitě jíst.

Rychlá řeřicha – má malé nároky na půdu a klima, roste i v polostínu, jediné co vyžaduje je dostatek vláhy. Kdyby totiž uschla, začne okamžitě kvést. Toto stadium však řada ze zahrádkářů neuvidí, protože se sklízí už dva až tři týdny po vyklíčení. Vysévá se přímo na záhon do řádků vzdálených 15 až 20 centimetrů.

Nať se sklízí podle potřeby, má příjemnou pikantní chuť, která je podmíněná obsahem éterického oleje, chuťově je srovnatelná s ředkvičkou a křenem.

Řeřicha je velkým zdrojem vitamínu C, obsahuje také beta karoten a thiamin i řadu minerálů, tato zelenina je prospěšná našim ledvinám a močovým cestám, může být rovněž součástí detoxikační kúry. Řeřichu lze pěstovat i doma, například v lehčím substrátu, písku či jemnějších pilinách. Čerstvá nadrobno nasekaná rostlinka je výborná na chlebu s máslem, sýrem nebo tvarohem, hodí se do omelet či míchaných vajíček, polévek a různých pomazánek.

Řeřicha je velkým zdrojem vitamínu C, obsahuje také beta karoten a thiamin i řadu minerálů, tato zelenina je prospěšná našim ledvinám a močovým cestám, může být rovněž součástí detoxikační kúry. Řeřichu lze pěstovat i doma, například v lehčím substrátu, písku či jemnějších pilinách. Čerstvá nadrobno nasekaná rostlinka je výborná na chlebu s máslem, sýrem nebo tvarohem, hodí se do omelet či míchaných vajíček, polévek a různých pomazánek.

do řádků vzdálených od sebe 15 až 20 centimetrů, na vzdálenost v řádku 3 až 4 centimetry. Pozor na nadměrné zavlažování, bulvičky by totiž mohly praskat a začít hnit. Naopak při nedostatku vody bývají ředkvičky měkké a mohou mít nepříjemnou ostrou chuť. Pokud si přejete na podzim sklízet velké ředkvičky, vysejte odrůdy Kvarta či Goliath. Její jméno je odvozeno od mýtického Goliáše a mezi ředkvičkami je skutečným obrem.

Špenát pro podzimní sklizeň vysévejte od poloviny srpna do poloviny září, nejlépe do řádků vzdálených 20 až 25 centimetrů a do hloubky 2 a 3 centimetrů. Během vegetace je důležité zalévání a také hnojení. Nedostatek vláhy způsobuje stárnutí rostliny a předčasný vznik soukvětí. Mladé listy lze sbírat od konce září až do konce listopadu.

Navzdory všeobecnému mínění není špenát zvláště bohatý na železo, přesto obsahuje cenné živiny. Podle některých výzkumů je to dobrý prostředek na prevenci rakoviny. Ve špenátu jsou obsaženy karotenoidy, lutein, karotenový pigment, který působí antioxidačně. Špenát se odedávna doporučoval na vysoký krevní tlak, anémii a také na zácpu.

Ředkvičky už nejsou jen jarní zeleninou. Pikantních křupavých bulviček se díky novým odrudám nemusíte vzdávat v létě ani na podzim. Ještě v září lze vysévat vhodné otužilé odrůdy. Vybírat můžete z malých i velkých ředkviček lahodné chuti, zasít můžete i obří japonskou ředkev.

Rovněž **ředkvička** má krátké vegetační období, a to 21 až 40 dnů. Výhodou srpnového setí je, že neroste do květu, je třeba ale použít osivo rané odrůdy. Vysévat můžeme od začátku srpna do poloviny září v týdenních intervalech, tak bude tato chutná zelenina dorůstat postupně. Ideální půda pro ni by měla být lehčí, s dostatkem přístupných živin, nikoli ale čerstvě hnojená. Vysévá se

ABY KEDLUBNY NEDŘEVNATĚLY

K nejchutnějším košťálovým zeleninám beze sporu patří kedlubna. Nejlepší je čerstvá, ovšem její chuť může zkazit její dřevnatá dužnina. Jak proti tomu bojovat? Správnou péčí a ošetřením lze dřevnatění bulev předjet. Tato zelenina je středně náročná na zásobu živin v půdě, ta by měla být dostatečně propracovaná. V půdě chudé na živiny začíná dřevnatět a předčasně vyběhá do květu. Po třech až čtyřech týdnech od vysazení nezapomeňte přidat do půdy dusíkatá hnojiva, pravidelně rostlinky okopávat a vytrhávat plevele. Pozor ale na mělký kořenový systém kedlubny!

Ale hezky od začátku – je důležité vybrat si správnou odrůdu této oblíbené zeleniny, nezbytné je i to, že vyžaduje dostatek světla pro všechny rostliny v záhoně. Nejvhodnější spon k jejich rychlosti je 20x20 centimetrů, na pozdní pěstování 25x25 centimetrů a pro kedlubny k uskladnění 30 až 40x25 až 40 centimetrů. Během vegetace ovlivní případné dřevnatění i správné a pravidelné zavlažování. Kedlubna má mělký kořenový systém, proto přijímá vláhu hlavně z vrchní vrstvy půdy. Jednorázové velké množství vody může zapříčinit praskání bulev – proto je dobré vědět, že nejvíce vláhy potřebuje tato košťálová zelenina především na začátku růstu bulev. Kedlubny, které mohou být bílé a modré, obsahují hodně vápníku.

Nejlepší a nejjednodušší recept:

Krajíc čerstvého chleba namažeme máslem, na to poklademe na kolečka nakrájenou čerstvou kedlubnu a pořádně osolíme. Prostě lahůdka!

Čerstvá nadrobno nasekaná rostlinka je výborná na chlebu s máslem, sýrem nebo tvarohem, hodí se do omelet či míchaných vajíček, polévek a různých pomazánek.

ZELENINA ZNÁMÁ NEZNÁMÁ

O čem je řeč? O polníčku. Pokud se vám uvolnily záhony, zkuste to s ním. Pěstuje se snadno a ořechové aroma jeho listů vás určitě zaujme, navíc jde o další listovou zeleninu vhodnou k přípravě chutných salátů.

Kozlíček polníček se pěstuje jako další plodina po zelenině s kratším vegetačním obdobím, zakoření mělce, proto se jí daří v lehčích půdách, ovšem nikoli čerstvě pohnojených chlévskou mrvou.

Srpnový a zářijový výsev slouží k zimní sklizni. Semena dávejte do hloubky 2 až 3 centimetrů, do řádků vzdálených 15 centimetrů. Jemné osivo je dobré před vkládáním do půdy smíchat s pískem. Z první úrody se za 6 až 8 týdnů vytvoří zdravá konzumní růžice listů, z pozdější výsadby se listy sbírají brzy na jaře.

Polníček patří mezi netradiční listové zeleniny, vydrží mrazy i minus 15° Celsia, dorůstá do výšky 10 až 30 centimetrů, rozkvétá bleděmodrými květy, pokud délka dne překročí 12 hodin, jde rychle do květu. 🍏

ROZKVEYOU UŽ BĚHEM ROKU

Víte, z kterých kvetoucích trvalek se budete těšit už v prvním roce. Na trhu se objevily jen před časem a my vám pár z nich představíme. Zahradní květiny se dělí podle životního cyklu na letničky, dvouletky a trvalky. Ty první zdobí zahradu od jara až do podzimu. Během jedné vegetační sezony vyklíčí, vyrostou, rozkvetou a vytvoří semena. Uzavřou tak jeden vegetační cyklus od semene po semeno. Trvalky vydrží na jednom místě několik let, nepříznivé zimní období překonají ve formě mrazuvzdorných kořenů nebo hlíz. Často nekvetou v prvním roce a na přechod do generativní fáze, tedy na vytvoření květů, potřebují jarovizaci – období chladu (vystavení semen či cibulí přesně stanovené teplotě po určitou dobu).

Toto klasické dělení platí pro tuzemské druhy. Během staletí k nám postupně doputovaly z teplejších oblastí mnohé trvalky, které se v tuzemských podmínkách pěstují jako letničky. Jsou citlivé na mraz, a proto naše zimy nepřežijí. Některé mohou přežít ve formě mateřských rostlin (muškáty), jiné se každoročně vysévají vždy na jaře. Možná vás překvapí zjištění, že gazánie (říká se jí i sluneční květina), kraspedie kulovitá či rudá šalvěj jsou v přírodních podmínkách víceletými rostlinami až trvalkami. Mnozí je označují jako nepravé letničky.

Nemusíte čekat do příštího roku

Některé květinářské společnosti seznámily trh s trvalkami, které kvetou již během prvního roku. Jde o odrůdy a formy, které k rozkvětu nepotřebují chladové období, kvetou již během prvního roku po výsevu. Mezi takové patří orlíčky „Swan F1“, levandule „Lady“, náprstníky, rozrazil či kokarda.

Rostliny je třeba zasít brzy na jaře, nejlépe v únoru až začátkem března, abyste do začátku léta vypěstovali dostatečně velké sazenice. Pouze ty jsou schopny kvést už v prvním roce. Bonusem je, že vydrží na záhonu i v dalších letech. 🍏

FENYKL – ROSTLINKA UŽITEČNÁ I OKRASNÁ

Ti, kteří ji na jaře zaseli, právě teď až do září fenykl sklízí. Poslední sklizeň by měla proběhnout před prvním větším mrazem.

Pěstujeme dva druhy fenyklu – obecný pro jeho plody (známe ho jako koření) a fenykl řapíkatý (pěstujeme jako zeleninu). Daří se mu v propustné lehčí půdě, má rád dostatek slunečního svitu.

Rostlina dorůstá až do výšky dvou metrů. Zuzítkovat ji můžeme celou, zralé plody, listy, nadzemní řapíkatou část i kořen. Semena fenyklu obecného jsou podobná kmínu, ale o malinko větší a po dozrání a usušení mají světle hnědou barvu. Právě semena obsahují řadu důležitých látek, mimo jiné sílice, éterické oleje, cukr, stopové prvky a vitaminy.

Existuje i tzv. sladký nebo také „boloňský“ fenykl, který neposkytuje semena, ale sklízí se jeho nadzemní část vypadající jako hlíza a připomíná velkou cibuli. Má několik do sebe zapadajících, zdužnatělých listových pochev. Má lehce anýzovou chuť. Můžete ho i grilovat a zapékat, získá pak příjemný karamelový nádech.

Když budete fenykl vybírat ze země, nechte si jich pár do zásoby – vydrží uložené v půdě v pařeništi nebo ve sklepě.

Fenykl má listy podobné kopru, které lze využít do salátů, hodí se i do polévek a využívají se samozřejmě jako ozdoba v míse či přímo na talíři.

Jako okrasná rostlina najde fenykl uplatnění také v květinovém záhonu, má přitom výhodu, že díky vzpřímenému růstu mu stačí malý kousek místa.

Už staří Římané fenykl používali k léčbě obezity, snižuje totiž chuť k jídlu. Fenyklový čaj je účinné kloktadlo při bolestech v krku, uklidní sliznice a zmírní kašel. 🍏

KRÁSKA Z INDIE, KTEROU ZNÁME HLAVNĚ Z KRÍŽOVEK

Dosna (kana) indická získala své druhové jméno v 16. století, kdy se věřilo, že Kryštof Kolumbus přijel do Indie z východu. Tato květina však pochází z Jižní Ameriky. Není mrazuvzdorná, a proto se musí každé jaro vysazovat na záhon. Měla by se předpěstovat, jinak kvete až v pozdním létě.

Její květy mají většinou rudou, oranžovou a žlutou barvu a dorůstají do jednoho až dvou metrů. Pěstovat ji můžete na záhonech i ve větších nádobách. Kaně se daří na teplém slunečním místě, vyžaduje vlhkou půdu obohacenou o kompost, hodí se do letničkových záhonů. Dosny vynikají v trávnicích a parkových úpravách, kvetou od července do září.

Na podzim se musí hlízy vybrat ze země, aby nezmrzly. Očištěné je uložíme do nádoby a zaspeme jemným pískem a přezi-
mujeme v suchém a teplém sklepě. Ovšem brzy na jaře musíme začít zalévat, a když začnou opět klíčit, hned vysadíme na zahradě. Právě blížící se podzim je ideální dobou na rozmnožení této indické krásky, a to dělením silných hlíz. Každý kus budoucího kořene musí mít alespoň jeden pupen. A staré pravidlo radí vysadit kanu v době, kdy vysazujeme brambory.

A jedna zajímavost – černá semena velikosti hrachu mají neobvykle tvrdou slupku. Karibští indiáni jím při nedostatku stříeliva nabíjeli muškety, ale u dnešních hybridů obvykle semena nedozrají. 🍎

NEJVĚTŠÍ EXPOZICÍ FLORY BUDE ZAHRADA S OLIVOVNÍKY

Na letní etapě mezinárodní zahradnické výstavy a veletrhu Flora Olomouc čeká na návštěvníky ve dnech 16. až 19. srpna Dožínková slavnost i Getsemanská zahrada s olivovníky.

Největší expozice s názvem Zahrada Getsemanská – zahrada botanická bude netradičně umístěna v pavilonu H, protože hlavní pavilon A se připravuje na zahájení rekonstrukčních prací. Autorem návrhu je opět přední český zahradní architekt Ivar Otruba. Expozici se vzrostlými olivovníky, citrusy, purpurovými tillandsiemi, broméliemi, která návštěvníkům přiblíží floru Středomoří, vytvoří společně členové Unie botanických zahrad ČR.

Letošní výpěstky členů Českého zahrádkářského svazu, zejména gladioly, jiriny, bylinky a trvalky, ale i letní ovoce a zeleninu, najdou návštěvníci v pavilonu G, bude zde zároveň i zahrádkářská poradna. Pavilon E bude patřit třinácti floristům, účastníkům soutěže v aranžování květin.

Dožínkovou slavností bude inspirována i paleta doprovodných akcí, které budou součástí letní Flory – sobotní Hanácký jarmark s řemesly a nabídkou specialit i soutěž sdružení Region Haná „O nejlepší hanacke vdolek“, a to v Hudebním pavilonu na hlavní aleji Smetanových sadů. Zcela unikátním doplňkem nabídky bude výstava dožínkových korun, speciality, která se váže na dožínkové slavnosti hanácké obce Dub nad Moravou. Čtyři obří exponáty z poutního chrámu Očišťování Panny Marie budou na veřejnosti vystaveny vůbec poprvé, informovala mluvčí výstaviště Zuzana Studená.

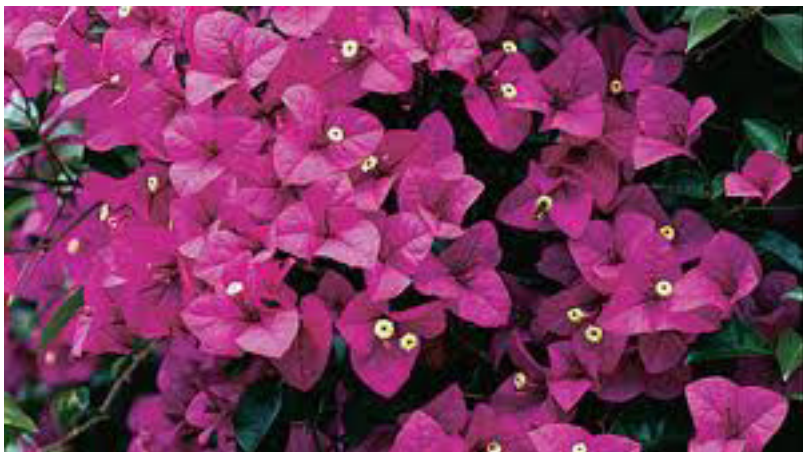
Brány budou otevřeny denně od 9 do 18 hodin. Plné vstupné je 100 korun, zlevněné – pro důchodce a studenty, 80 korun, děti od šesti do 15 let zaplatí 40 korun. Zdarma je vstup na výstavu pro děti do 10 let v doprovodu rodičů a návštěvníky s průkazem ZTP a ZTP – P. 🍎

VY SE PTÁTE, MY HLEDÁME ODPOVĚDI

Na dovolené jsme narazili na nádherně kvetoucí kytku – bugenvilei. Zalíbila se nám a chtěli bychom ji pěstovat i u nás na Moravě. Je to možné? (dotaz poslali manželé Karel a Renata K. z Kyjova).

Tato rostlina pochází z Brazílie, kde vyroste do výšky tří až čtyř metrů. Jde o stále zelený popínavý keř, který nese na svých stoncích nejen sytě zelené listy, ale rovněž trny. Rostlina je zajímavá především pro své barevné listeny, které mohou být žluté, červené, fialové, růžové, bílé nebo oranžové. Kvetoucí rostlina je vhodná pro venkovní letnění. Množí se řízkováním, odebrané řízky ponoříte na několik hodin do vlažné vody, potom do stimulatoru a teprve pak zasadíte do teplé zeminy.

Lze ji pěstovat i v našich podmínkách. Abyste z ní měli radost, právě v tomto letním období potřebuje hodně vody, protože ta se rychle vypařuje zelenými listy i barevnými listeny. Je vhodné ji přesazovat v polovině srpna, pokud je původní květináč už malý. Musíte však dávat pozor, abyste jemné kořínky nepotrhali a rostlinu tím nepoškodili. Takto přesazená ještě na podzim dobře pustí kořeny. Na zimu ji přeneste do místnosti, kde je 8 až 12 stupňů Celsia. Tam jí opadají listy, na jaře ovšem opět vyrostou nové. 🍎

POZVÁNKY

Na zámku ve Slavkově u Brna se koná v sobotu 18. srpna od 10 hodin 9. princeznavský bál. Ve dnech 19. až 21. srpna se v Brně konají veletrhy STYL-KABO. K 20. výročí akcí chystají návštěvníkům několik překvapení. Jedním z nich bude prezentace nejnovějších kolekcí nejlepších značek dámského a pánského spodního prádla a plavek pro příští sezonu. Již 14. ročník výstavy Koně v akci, která nese podtitul Něžná jízda, se uskuteční 7. až 9. září na dostihovém závodišti v Pardubicích. V pátek a sobotu 14. a 15. září pořádají na jihu Moravy Znojemské historické vinobraní 2012.

PRANOSTIKA

V srpnu mlhy na výšinách – jistá voda, když v nížinách – to pohoda. Mlhy na lukách, potocích a řekách v srpnu zvěstují trvalé počasí.

Šedá mlha v srpnu nezdravá.

Hřímá-li v srpnu, lze čekat osmého dne opět bouřku.

Hřímá-li v srpnu, praví se, že budoucího roku hojná úroda a množství deště jest k doufání.

Když v srpnu moc hřímá, bude na sníh bohatá zima.

Teplé a suché léto přivádí za sebou mírný podziměk, tuhou zimu a nejlepší víno.

Když pálí srpen, bude pálit i víno.

Srpen z počátku-li hřeje, zima pak se dlouho sněhem skvěje.

Moc hub srpnových – moc vánic sněhových.

Nejsou-li v srpnu hříby, nebude v zimě sněhu.

Jsou-li v srpnu hory kalný, budou v zimě mrazy valný.

16. srpen – Když prší na svatého Rocha, je pak pěkný podziměk.

– Prší-li jen týden po svatém Rochu, bramborů každý den trochu.

– Ke svatému Rochu bejvá hojnost hrachu.

– Na svatého Rocha přibude brambor trocha.

18. srpen – Přinese-li déšť svatá Helena, bývá otava dlouho zelená.

23. srpen – Má-li Filip hromy v průvodu, značí to brzký déšť a úrodu.

Lunární kalendář pro zahrádkáře

16. až 17. srpna – měli byste posekat trávník, který bude v tyto dny pomaleji růst, a začít s ničením plevele.

19. a 20. srpna – byste měli hnojit a pečovat o kořenovou zeleninu. Přihnojujeme, sklízíme košťálovou zeleninu. Je vhodná doba založit kompostišťe.

21. a 22. srpna – sbíráme léčivé bylinky, květy na sušení a odstraňujeme uschlé květy. Nezaléváme, protože by se mohli šířit škůdci.

UŽ MÁTE OBJEDNANÝ TURISTICKÝ TÝDENÍK? NE? TAK HO ZKUSTE! JE ZDARMA!

Turistický týdeník, to je elektronický newsletter, který musíte mít, než vyrazíte po Česku na túru, na trek, na výlet. Ať už pěšky, s lodí, na kole, na běžkách, s dětmi nebo se zvířaty... Na rozdíl od jiných magazínů nebo cestovatelských portálů přinášíme především aktualitu z posledních dnů nebo to, co se v nacházejícím týdnu uskuteční, například, kde se otevírá nová stezka, rozhledna, vyhlídka, zajímavá expozice na hradě nebo zámku, ale i dobrá výletní hospoda, nebo naopak, kde nejedí lanovka, kam je lepší se v těchto dnech spíše nevydávat. Naleznete tu ale také typy na výlety, zajímavé akce, pochody a cyklovýlety pořádané různými organizacemi a sdruženími či exkurze s profesionálními průvodci.

Turistický týdeník vzniká i s podporou svých čtenářů, kteří o akcích informují.

Můžete ho po přihlášení na stránkách <http://www.turistickytydenik.cz/> dostávat zdarma každý čtvrtek večer do emailové schránky.

Turistický týdeník

MYŠLENKA NA ZÁVĚR... RODINNÁ HISTORIE SE OPAKUJE

Taky se vám stává, že když káráte nebo poučujete své potomky, máte pocit, že právě vyřčená slova jste už někde slyšeli?

Začnete pátrat, z které knihy či filmu váš „výrok“ pochází. A ejhle, najednou vám dojde, že tyto věty používali v úplně stejných situacích vaši rodiče, a to když se před lety snažili vychovávat vás. Tenkrát nás to hrozně štvalo, rodiče jsme proklínali, vztekali se. A přísahali jsme si, že my takoví rozhodně nikdy nebudeme, že se takového chování vůči svým dětem určitě zdržíme.

Ale za pár let nám táž slova vycházejí z úst, naše děti se na nás vztekají rovněž jako my tenkrát na své rodiče... historie se prostě opakuje. Jsme stejné jako naši rodiče, a to aniž bychom si uvědomovali. Naše chování je v tom případě jaksi automatické. Používáme slova, která jsme slyšeli v mládí a tolik je nenáviděli.

Jako v mnoha případech a v tomto existuje spravedlnost: naše děti budou mít také děti a budou se dělat přesně to, co jim dnes vadí na nás. Už se na to těším.

4 Elements Group s.r.o. - šéfredaktor Miroslav Ztratil, kontakt Redakcezt@4eg.cz
adresa - Bořivojova 878/35, 130 00 Praha 3.
www.zahradkarskytydenik.cz

 Zahradkářský týdeník
4 Elements Group s.r.o.